

LETO XI.

V LJUBLJANI 15. FEBRUARJA 1942-XX

ŠTEV. 10-11

F. S. Finžgar

Duh posta

»Polnočni zvon z visokih lin — krepko zaklenkal je. Potihnil glas je violin, — strunar odbrenkal.« Tako Gregorčič napoveduje začetek posta. Da, post! Ali ni ta beseda za toliko sodobnih ljudi prazen zvok? Post — zatajevanje samega sebe, post — danes, kaj še? Ne samo nevernim in malovernim, tudi mnogim vernikom je post samo beseda brez vsebine, brez obveznosti, kratko in malo: post naj je tako rekoč odveč.

Poglejmo, ali imajo tisti, ki tako čustvujejo, tako mislijo in verujejo, zares prav?

Danes je za svet prvenstvo, uspeh, zmaga, rekord tista beseda, ki ima v sebi poseben čar. Ali ne velja danes geslo: dosezi, česar še nihče ni dosegel, naj je v igri, v skoku, teku, v zraku ali na zemlji. Kdor vse prekosi, je svetovni junak, je junak časopisa, filma, ljudske množice, ki vse prenese, vse žrtvuje, da je navzoča pri tekmah, in vse misli in navdušenje strinja v eno: v junaka — rekorderja, zmagovalca. No, in kako ti zmagovalci dosegajo te uspehe?

Že sv. Pavel nam jih je opisal. Pravi: »Tisti, ki v stadionu tekó, se vsega zdržé, da dosežejo venec zmage.« In zares priča zgodovina, da so se taki že v starem Rimu vsega zdržali: niso popivali, niso se udeleževali pojedin, ogibali so se vsakega razkošja in naslade, z mrakom so legali, z zarjo so vstajali. Ali ni bilo tako živiljenje za Rimljana, vdanega razkošju in nasladi, hud post? In dandanes je prav tako. Brez samozatajevanja, brez trdih naporov, s katerimi se sto in sto lenivih ugodnosti odrečeš, ni nobenih zmag in nobenih rekordov.

Toda ob tej tekmi za sodobnim športnim junaštvom nas nekaj vendarle iznenaja; namreč to, da je ob tem pogonu za zmagami tako malo junakov. Množice so le prerade samo mutasta ali opijoča zijala, ki ta sodobna junaštva občudujejo, veličajo, v njih samih pa je toliko slabičevstva, tako malo tistega drobnega junaštva, ki ga živiljenje zahteva od vsakega izmed nas, če nočemo, da nam gre vse po zlu. Pravim, tistega drobnega junaštva, to je junaštva za

vršitev dolžnosti, ki nas veže s poklicem, z družino, z občestvom, s človekom sploh in posebno še z revežem. Tega junaštva, na videz tako majhnega, skritega in vendar tako silno pomembnega za življenje, pa nihče ne doseže razen z razumevanjem, kaj je samozatajevanje, kaj je odpoved, kaj je duh posta. Niti za korak se ne boš premaknil v življenju, to se pravi, ne boš dosegel ne uspeha in ne napredka razen s samoodpovedjo. Post ni mrtvičenje telesa, nima namena uničevati telesne sile (saj vsak lahko pozna milobo katoliške cerkvene postne zapovedi), post je le pot do zmage duha nad materijo, pot do zmage nad silami gole telesnosti, ki je tako vabljava in kajkrat tako kruta. Zakaj vsi smo prikovani in priklenjeni na zemljo, na telesnost, na materijo, da vse to veže peruti duhu, ki bi se rad vzpel kvišku, kakor pravi sv. pismo. Zato je ta borba huda, zmaga dosegljiva le z duhom posta, to se pravi, da se moramo naučiti, mnogo si odreči, mnogo žrtvovati, se premagati, potrpeti in se truditi — a vse to ne prisiljeno, marveč s svobodno odločitvijo, z duhovnim spoznanjem in prepričanjem. Samo to nas napravi močne v borbi življenja, v izorševanju dolžnosti, ki nas vežejo z občestvom, in v boju za zveličanje.

(Iz »Sedem postnih slik«.)

Romano Guardini

Pepel

Na robu gozda raste ostrožica. Tako samovoljno zaokroženi so njeni temnozeleni listi. Mehko upogljiva in trdno oblikovana so vitka stebela. Cvet se zdi, kakor da je urezan iz težke svile, in modrino ima, bleščečo kakor dragulj, da napolnjuje ves zrak vsenaokoli. In zdaj bi kdo prišel in odtrgal cvetlico in potem bi se je naveličal ter jo vrgel v ogenj... malo trenutkov in vsa žarna krasota bi bila drobna sled sivega pepela.

Kar pa je tu v malo trenutkih napravil ogenj, to dela čas neprestano z vsem, kar živi. Nekoč bo vse cvetoče življenje pepel.

Iz krepke postave kupček redkega prahu, ki ga razpiha vsak veter. Iz toplo kipečega, čutečega življenja revna, mrtva prst; manj kakor prst: pepel!

Tako je tudi z nami. Kako nas zmrazi, če pogledamo v odprt grob in vidimo poleg nekoliko kosti, nekaj perišč sivega pepela. »Pomni, človek, da si prah in da se v prah povrneš!«

Minljivost, to pomeni pepel. Našo minljivost, ne minljivosti drugih. Našo: mojo! Moj konec mi napoveduje, ko mi mašnik v začetku postnega časa s pepelom nekoč sveže zelenih vejic minule cvetne nedelje začrta na čelo križ:

»Memento homo, quia pulvis es et pulverem reverteris!«

Vse postane pepel. Moja hiša, moja obleka in oprava in denar, travnik in gozd. Pes, ki me spremlja, in žival v hlevu. Roka, s katero pišem, in beroče oko in vse moje telo. Ljudje, ki sem jih ljubil, in ljudje, ki sem jih sovražil; in ljudje, ki sem se jih bal. Kar se mi je na zemlji zdelo veliko in majhno in zaničljivo, vse je pepel, vse...

(Iz »Sveta znamenja«.)

**Božična številka „Naše Zvezde“ je bila dvojna: 6-7.
Toliko v vednost vsem našim naročnikom.**

Detinstvo Jezusovega življenja je bilo prekrasen primer poniznosti in vestnega izvrševanja dolžnosti. Osamljen v tihi hišici majhne vasi, neopažen živi 30 let, kdo? Sin božji!

Mnogokrat misliš, kakšno je moralo biti življenje Jezusa v dobi 12.—14.—16. leta! Kako je živel, ko je imel toliko let, kakor jih imaš sedaj ti? Zjutraj se je zbudil, prva njegova skrb je bila, da je kleče pred nebeškim Očetom izlil

svojo ljubezen k Njemu v topli in pobožni molitvi. In ti? Kako zmoliš svojo jutranjo molitev? Ali moliš vedno toplo, neprisiljeno, ne zato, ker je tvoja dolžnost (in tudi zato), temveč zlasti zato, ker čutiš blagodejen vpliv molitve za svojo dušo?

In podnevi? Kako je Jezus preživel en dan na zemlji? Postoj, sinko! Če vzporediš do podrobnosti en dan svojega življenja z Njegovim, boš videl, koliko misli bi moral popraviti in koliko krepkih odločitev izvršiti! Premisli n. pr., kako se je igral Ježušček s svojimi tovariši in kako se ti navadno igraš! Kako je bil on obziren, postrežljiv in ponižen. Bil je Sin božji in se s tem ni prav nič ponašal! Nobeden med tovariši ni vedel o tem!... In ti!? Ponosen si na svojo obleko? Postavljaš se s službo svojih staršev! Večkrat si ničemuren zaradi svojega lepega obraza!...

Jezus bi najraje videl, da bi mogel preživeti ves dan v razmišljanju, v molitvi k svojemu nebeškemu Očetu. Tako je delal, kadar je le imel čas za to; ko pa je bil čas za delo, se ni obotavljal, da ne bi storil vsega, kar so od Njega pričakovali; vedel je, da v vsakem primeru izvršuje svojo dolžnost, pa naj moli ali dela. Vestno izvrševanje dolžnosti je služba božja! Veliko je delal, toda sredi dela je dvigal svojo dušo in srce k svojemu nebeškemu Očetu.

Poglobil si se v težko matematično nalogo in se trudiš, da bi jo rešil. Hipoma spregovori mati: »Peter, teči k očetu v pisarno in mu povej to in to...« Kako sprejmeš naročilo? Ali napraviš kisel obraz? Ali moreš rade volje reči tisti trenutek: »Mati, grem?!«

Prelepo sončno popoldne je... Prijatelji te kličejo na sprehod, naloga pa te kliče k učenju. V tebi divja velik boj. Ali se moreš junaško odločiti za dolžnost? Ure in ure sediš pri knjigah, v delavnici, v tovarni. Ali si navadil svojo dušo, da sredi dela od časa do časa izmoliš kako molitvico ali pobožen vzdih? Tako je delal Jezus, ko je še mlad delal.

Zvečer si zelo utrujen zaradi učenja, posla, naporenega dela ali izleta; ali opraviš vsak večer svojo molitev, da se v njej zabvališ Bogu in ga prosiš novih milosti?

Kakšne misli je imel Jezus, preden je zaspal, ko se je nato grobna tišina spustila nad malo nazaretsko sobico? Na kaj je mislil vse dotlej, dokler ni zaspal? In kakšne so tvoje misli pred počitkom? Ali misliš na Boga, na Jezusa, ali je tvoja glava polna praznih, nevrednih misli, nečednih in grešnih predstav? Dragi moj, mirnejše noči si ne moreš zagotoviti, kakor če si po večerni molitvi živo predstavljaš, da je pri tebi tvoj Prijatelj 14—16—18 letni Jezus, ti pa naslanjaš svojo trudno glavo v Njegove blagoslovljene roke.

Sveta si zemlja

»Hodil po zemlji sem naši in pil nje prelesti.«
Zupančič: Duma.

V.

Na Dobrovo pri Ljubljani

V davnih časih se je zgodilo, da je nad tisto lepo dolino Horjulščice našel pastirček v bukovem grmu podobo Matere božje. Živina, ki se je pasla po hribcih, se je nenadoma začela gnesti okoli bukovega grmiča, potem pa so živali pokleknile in strmele v Marijino podobo pod grmom. Trikrat se je to ponovilo, potem so pa rekli ljudje: »Marija si je izbrala ta kraj! Postavimo ji cerkev!« In imenovali so jo: »Sv. Marija v leščevju.« Izpod oltarja pa je začel izvirati blagoslovljen studenec.

Tako pripoveduje legenda o nastanku Marijine božje poti na Dobrovi pri Ljubljani.

Znano je, da so imeli že v starem veku Rimljani tod svojo opokarno in najbrž je že takrat stalo nad današnjim studencem svetišče poganskega božanstva. Po pokristjanjenju pa so Slovenci menda že okoli l. 970. postavili na tem mestu Marijino kapelo, l. 1251. pa prvo cerkev. V 18. stol. pa je dobrovska božja pot vedno bolj cvetela, neštevilna množica Slovencev se je začela zatekati k svoji Kraljici in treba je bilo

misliti na novo cerkev. V času, ko se je Ljubljana krasila s svojimi baročnimi cerkvami, ko je delovala »Academia operosorum«, ki je odločilno vplivala tudi na slovensko likovno umetnost, so l. 1716. sezidali na Dobrovi sedanjo cerkev, sestoječo iz dveh osmerokotnih rotund s kupolama, katerih večja predstavlja prostor za ljudstvo, manjša pa prezbiterij (prim.: Šmarna gora!). Umetnina svoje vrste so tudi svetniki v velikem oltarju, delo domače polhograjske rezbarske delavnice Facijev, ki je v 18. stol. ustvarila dovršene umetnine tudi v cerkvi v Polhovem Gradcu in v cerkvi sv. Petra v bližnjem Dvoru.

Z jožefinskimi cerkvenimi reformami (konec 18. stol.) je začela pešati tudi dobrovska božja pot, ki se odslej ni mogla več dvigniti do prejšnje slave. O, verujmo vanjo kakor naši pradedi, ki so bili zaradi svoje vere kuge obvarovani, ki je vso štajersko opustošila. V zahvalo, ker je kuga Kranjski prizanesla, so Ljubljance in v zunanjo steno cerkve na Dobrovi vzdali spominsko ploščo, ki pa danes ni več ohranjena. Takole se je glasil latinski napis na njej:

»Najslavnejši božji Materi Mariji na Dobrovi, ki tako slovi zaradi velike množice ljudstva, ki prihaja semkaj iz bližnjih in daljnih krajev Kranjske k Njej, ki je ta kraj izbrala za kraj milosti in slovi po čudežih. Vso kranjsko deželo je čudežno rešila kuge, ki je štiri leta razsajala ob njenih mejah. V večem spomin hvaležnosti poklanja to Emona. V letu Gospodovem 1682. Od ustanovitve Emone 2904.«

Jože Kramp.

*

Ali veste, kako se hodi na božjo pot? O, jaz vem! Včasih sva hodila z materjo: poln cekar si je obesila čez roko, dežnik sva vzela in rožni venec pa sva vandrala, vandrala čez polja in gozde. Spotoma mi je mati pripovedovala o Mariji in o čudežih božjih, včasih je polglasno zapela in jaz sem ponavljal pesem za njo. Ko sva od daleč

zagledala cerkev, mi je potegnila klobuk z glave in začela moliti. Molila sva, dokler nisva prišla do vasi...

O, dobro sem si zapomnil vse to! Ko sem šel na Dobrovo, ni bilo matere z menoj, tudi cekarja nisem imel, toda storil sem vse prav tako, kot me je bila mati naučila. Tudi prepeval sem sam pri sebi po tisti poti za Gradaščico, pod Bokalci, v gozdiču... Ko sem zagledal v daljavi dobrovski farovž, še nisem molil, ko sem pa cerkev zagledal: fant, klobuk z glave pa križ naredi! In sem ga! Potiho sem molil vse do cerkve. Pa nisem bil tak, kot tisti farizej, za katerega je ves svet vedel, kdaj moli in kdaj se posti! Ne, smejal sem se pri tem; kmetom, ki so delali na polju, sem voščil božjega žegna in vsa znamenja ob poti sem si natančno ogledal, še celo električni vod.

V cerkvi sem tudi Mariji rekel »dober dan«. Zakaj bi božje Matere ne pozdravil z lepim slovenskim pozdravom, saj je vendar Kraljica Slovencev. Potem sva se pogovorila o vseh bridkosti in radosti. Pa kaj! Saj nebeška Gospa sama pozna naše reve in je polna usmiljenja. Ni mi pokimala, ni stegnila svoje roke proti meni, toda vem, da me je razumela in jaz sem čutil njeno navzočnost pod kupolastim obokom dobrovske cerkvice. In ko sem stopil iz svetišča, sem bil potolažen in poln upanja, da bi zavriskal od radosti: »Bodite potolaženi, bratje, Marija je z nami!«

Potem sem zavil v gostilno. To namreč spada k zaključku slovenskega romanja.

M. G., star študent.

*

Zupančič Svetozar, četrtošolec

Zidane volje smo se vračali domov. Ob Gradaščici smo se ustavili in se šli »ravbarje in žandarjec. Toda kmalu smo se morali odpraviti naprej. Mračilo se je že, ko smo prišli na Vič. Tam smo se razšli vsak proti svojemu domu.

Se sedaj, ko to pišem, sem poln lepih spominov na naš kongregacijski izlet k Mariji na Dobrovo.

Drugošolec Janez,

kongreganist bežigradske gimnazije.

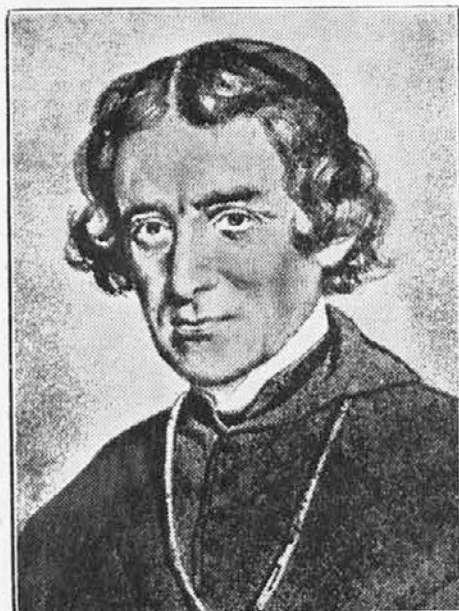

Kdor je res prijatelj „Naše Zvezde“, jo prebere vso!

Alma:

In bil je mož . . .

(Ob 74 letnici Baragove smrti.)

In glej, nekdo je pristopil k Jezusu in mu rekel: »Dobri učenik, kaj naj storim, da prejmem večno življenje?« Jezus pa ga je ljubeče pogledal in pozval, naj razdeli vse svoje premoženje ubožcem in gre za njim. Mladenič je žalosten odšel. Ni se odzval Gospodovemu povabilu... Bil je namreč bogat.

V srcu bogatega graščakovega sina pa je klic božji našel lepši odmev... Sledil mu je ter se podal v hladno tujino reševat duše, ki so še tavale v temi poganstva.

V poltni tišini cvetočega vrta, tam za trebanjskim gradom se igra plavalas deček, poln zdravja in veselja. Vsako oko se raduje nad njim — malim Friderikom Barago. Ob skrbni vzgoji ljubeče matere poteka njegova mladost.

Ko mu je bilo enajst let, mu je umrla mati. Njeno ljubezen je pogrešal vse življenje. Komaj se mu je zjasnil

obraz, odkar je zrl v prezgodnji materin grob, je smrt zopet obiskala Baragovo družino. Trem mladoletnim otrokom je iztrgala predragega očeta. Po očetovi volji naj Friderik po končanih šolah prevzame gospodarstvo.

Devetnajstletni Baraga študira na Dunaju pravo. Iz velemestnega življenja se pogosto vrača v svojo notranjost. Misli na večno ljubezen so mu utešile mladostna hrepenenja. Zorel je v Bogu. Prisluhnil je prvemu božjemu klicu in mu sledil. Po dovršenem pravnem študiju se je odločil za duhovski stan.

Svetost in delo sta bila mlademu in gorečemu duhovniku Frideriku življenjsko načelo. Z nezlomljivo močjo volje je delal v vinogradu Gospodovem.

»Jaz sem dobri Pastir. Dobri pastir da svoje življenje za ovce... Še druge ovce imam, ki niso iz tega hleva. Tudi te moram pripeljati: in poslušale bodo moj glas.« To pristrčno Jezusovo željo je Baraga razumel. Odloči se za misijon-ski poklic. Nič ne pomišlja. Gospod ga kliče. Poslovi se od domovine. Njegove zvezde sijejo drugod.

V Ameriki... Prišel je ves ubog v hladno tujino. Nepregledno polje se odpira njegovi delavnosti. Nasproti mu stoji poganstvo z vso temno zlobo.

Ko mu je ena trudapolna setev rodila bogato klasje, je zaoral ledino drugod. Obširno ozemlje pri Kanadskih jezerih je postalo njegova domovina. Za Indijance je vse žrtvoval. Sam je dejal: »Tu mi čestokrat manjka najpotrebnejše. Koliko plačilo in nepopisno veselje bo zame, ko me bodo na sodni dan obstopili ti moji otroci in govorili Večnemu sodniku: ta nam je prvi oznanjal Tvoj nauk in nam pripovedoval o Tvojem usmiljenju.«

Mesec za mesecem, leto za letom je bil na poti, dokler se ni zgrudil, utrujen do smrti. Mera njegovega življenja je bila polna. Gospod ga je poklical k sebi...

In bil je mož... Imel je umevanje za vsako človeško gorje.

Vzvišeni pomen duševnega dela

Spoznavati Boga in drugim pomagati do tega spoznanja, to je čudovit namen vsakega duševnega dela. Ne le študirati zaradi sebe, ampak zaradi drugih, da jim bom mogel služiti in jih voditi toliko lažje k Bogu!

Mladi Lacordaire si je določil svoj življenjski program takole: Trudil se bom, da bodo spoznali Jezusa Kristusa vsi, ki ga še ne poznajo; kar bo v moji moči, vse bom storil, da bo prava vera še bolj vplivna, da bo uboštva čim manj in da bo pokvarjenost ljudi ustavljena.«

Tudi univ. prof. Ozanama je vera navdušila za apostolsko delo. Ko je videl, kako so ljudje nevedni, bi mogel ponoviti z Gratryjem: »Koliko časa bodo tisti, ki so bili deležni obilnih žarkov božjega sonca, pustili, da bo stradala duša neštetihi? Koliko časa bodo pustili Jezusa čakati na vstop k množici majhnih in ubogih, ki po njem hrenenijo?«

Škof Dupanloup si sploh ni mogel misliti svojega življenja brez živega apostolskega delovanja. Bil je katehet pri Sv. Magdaleni v Parizu, nato vzgojitelj v malem semenišču, pridigar na vseh pariških prižnicah, spreobrnil je na smrtni postelji velikega državnika Talleyranda, predaval je na Sorboni, pisal brez prestanka, boril se za svobodo vesti in šole, zagovarjal vneto pravice papeževe, kot škof v Orleansu je bil neumoren, izvoljen je bil za dosmrtnega člana Francoske akademije: vse samo zato, da bi pridobil duše in srca svojega naroda za Jezusa Kristusa.

Vse velike duše želijo razširjati resnico. Škof Gay, eden največjih nabožnih pisateljev, je postavil za smisel svojega življenja vsebino besedi: Omnia et in omnibus Christus, Vse in v vsem Kristus. Znamenitemu glasbeniku Gounodu je pisal nekoč: »Mnogo skladb sestaviš in vendar so vse samo ena glasba. Tudi jaz objavljam mnogo knjig, toda vse so le ena knjiga — Jezus Kristus.«

Kogar tako vodi vera, vsak postane apostol. Ko je Brunetière našel resnico v krščanstvu, jo je takoj hotel razširjati. Dolgo časa je iskal po raznih filozofskih sestavih, kaj je resnica o človekovi veličini. Končno jo je našel v veri in takrat je menil, da »te rešitve ni dobil le za sebe in če se je deset let boril zanjo in so ga zaradi tega zasmehovali in mu delali krivico, ne sme tega shraniti zase, marveč povedati vsem, ki enako iščejo in enako trpijo.«

Pa so še drugi. Peter Poyet je bil dijak na visoki šoli. Njegovo življenje je bilo sicer kratko, a malokatero življenje je bilo tako kakor njegovo. Najprej je vplival s svojim zgledom. Bil je živ dokaz za resničnost krščanstva. Hoteli so zvedeti za skrivnost njegovega življenja. Pridobival je svoje tovariše z molitvijo, lepim vedenjem in ljubeznijo. Ker je hotel biti vedno apostol, je mislil na višji poklic. Ali Bog se je zadovoljil z dobro voljo. V kratkem življenju (26 let) mu je bila božja beseda luč, božja ljubezen veselje, božja milost moč in božja služba opravek vsega življenja.

Življenje je uspeh sodelovanja med preteklostjo in prihodnostjo, med mrtoimi in živimi. (Bordeaux)

Dekle, ki se posmehuješ

Posmehuješ se. Čemu? Ali s tem kaj pridobiš? Smehlaj izraža dvoje: razumnost ali neumnost. Kdor pa se posmehuje, ni duhovit, ampak slabo vzgojen in ošaben. Posmehovalec nikogar ne spoštuje in iz vsega se norčuje. S svojim posmehom dokazuje svojo neznačajnost.

Posmehovalka! Ali veš, da so farizeji tvoji zagovorniki? Ali jih vidiš na Kalvariji ob vzhodu Jezusovega križa? Ali slišiš zasmeh sovražne prostaške sodrge? Kolikšno je bilo zasmehovanje na cvetno nedeljo pri veličastnem sprejemu mimohoda Jezusa Kristusa in zasmehovanje v noči okoli bičanega Jezusa. Zasmehovan je bil ob jutranji zori pri zaslišanju, dalje med potjo, ko so ga tirali od

sodišča do sodišča. Zasmehovan je bil Jezus v najstrašnejši uri, ko je sam umiral na križu. Vse to je bila farizejska hudobija, sovraštvo, brezobzirnost, ljubosumnost.

Morda bi bilo nekaj tega tudi v tvojem posmehu. Nikoli ne razkriva posmeh plemenitih misli in ne lepih čustev, pa četudi se pojavlja na ustnicah mladih deklet. S posmehom prizadevaš drugim najbridkejšo bol. Jezus se je jokal in smejal — a posmehoval se ni nikdar. Satan pa se niti ne smeje, niti ne joka — marveč se posmehuje do najvišje mere. Samo posmehuje se, ker ne more jokati; ve, da ne dobi odpuščanja v svojih solzah.

Strašno zlo prizadevaš, komur zrušiš in jemlješ pogum.

Vidiš tovarišico, ki rada moli in pogosto prejema svete zakramente, in ti se ji zaradi tega posmehuješ. Drugič slišiš o veliki požrtvovalnosti svojih tovarišic — zopet se jim posmehuješ.

Niti ti ne izostane posmeh, kadar ti tovarišica navdušeno in veselo pripoveduje o veličastnem poteku kongresa, o neizmerni duhovni sreči in bogastvu duhovnih vaj, o lepoti cerkvenih praznikov.

Zakaj se vedno posmehuješ? Ali ji hočeš s posmehom vzeti gorečnost, zrušiti pogum, zagreniti prihodnost? Ti najdeš v tem užitek? Žalibog! Da, uživali so farizeji, ko so iztrgali palmovce vejice iz rok množice in jih pripravili do nesramnega vzklikanja pred sodiščem. In to na istem mestu veličastnega pozdravljanja Kralja na cvetno nedeljo...

Če mlado dekle greši in pripoveduje o njej, da je zašla v močvaro nemoralnega življenja, se ji ti posmehuješ. Pri tem izraža tvoj posmeh veliko zadovoljstvo, da ti je še nekdo enak, ali pa da te celo prekaša. Za eno pridobitev si bogatejša — da moreš drugim kaj novega povedati.

Mnogi postopajo drugače kot ti. Smiliš se jim, ker jih tvoj posmeh boli in žalosti. Iz dobrega namena te opominjajo, da bi izpregledala; predočujejo ti ideal, katerega posnemaj; na vse načine se trudijo, da bi te pripeljali na pravo pot — a vsa njihova prizadevanja so zaman.

Če govore s teboj odkrito o peklu, nebesih, poslednji sodbi, o obljubah in grožnjah, o prokletstvu svetih besed sv. pisma, se jim samo posmehuješ.

Posmeh povsod, samo posmeh? Ali meniš, da ti je to obnašanje v čast, da te opravičuje? Ali je še možno verovati v tvojo lastno veličino? Kdo se vara, ti ali drugi? Vsi drugi so prepričani, da ti sama. Dobro veš, da je tvoja igra umazana in vse tvoje posmehovanje sama podlost. Kdor te gleda, kadar se posmehuješ, ne moreš pričakovati drugega, kot da te zaničuje.

Musset govori o gnusnem Voltairovem smehu. Domišljaj si, kolikor hočeš, da sama sebi ugajaš. Toda ko bi gledala na obrazu druge to posmehovanje, bi se ti posmehovalka zasmilila. Ali misliš, da imajo o tvojem smehu drugačno mnenje? So ljudje, ki pridobivajo, in zopet drugi, ki odbijajo. Pridobivajo z dobroto, odkritosrčnostjo, plemenitim smehljajem. Odbijajo pa z brezobzirnostjo, hinavščino, hudobijo, posmehovanjem. Notranja umazanost se kaže na zunaj. Kvari jo poteza, ki pači usta. Posmehovalec poljublja satanova usta.

Pomilovanja si vredna, nesrečnica, ki se le pogubljaš.

Tudi graje si vredna, ker si tako zelo hudobna.

Slabotna bitja se te boje, plahi beže pred teboj, pred čistimi zardevaš, pred velikodušnimi kloneš. Moti te tišina in ledeno ozračje omami najbolj goreče.

Kakšna odgovornost te čaka! Koliko gorja povzročaš s svojim posmehovanjem in mnoge tiraš v obup. Posmeh te ne potolaži in ne uteši. Sledi padeč za padcem, množi se razvalina za razvalino, vsak posmeh znova razjeda rane. Posmehuješ se brez veselja.

Nihče te ne more ljubiti, mnogi te preklinjajo. Popačenost tvoje duše ti pripravlja večno pogubljenje. Še za umetnika je težko narisati obraz pogubljenca. Če bi izbrali povsod poteze z obrazov posmehovalcev, bi iz njih bilo mogoče napraviti posebljen posmeh. Predstavljal bi vse skupaj: hudobijo, sovraštvo, obup, pomanjkanje luči in lepote. Premisli dobro ti, ki se posmehuješ. Vprašaj se, če tvoj posmeh ni izraz vsega, kar je res podlega, in popravi vse, kar bi moralo biti verodostojno pri dvajsetletnem dekletu. Zakaj se ne posmehuješ lastnemu posmehovanju? V tem bi se začelo zate novo življenje. Kajti to bi bilo uničenje tvojega posmehovanja na isti način, kakor se njim posreči, kadar poskušaš uničiti vse ostalo.

Poišči si zgled! Pri velikih ljudeh ne boš našla sebi podobnih. Tudi pri svojih vrstnicah ne boš našla enake, razen pri farizejih vseh vekov. Od njih si je satan izposodil ustnice, katere je pogrešal. Da bi jih sovražil, zato ne potrebuje nikogar. Toda da izrazi svoje sovraštvo, potrebuje usta. Posmehovalke mu jih poskrbijo. Plemenita družba velikih vzornikov naj te nauči lajšati drugim bol in trpljenje in jim delati veselje.

Marijan

Memento mori

»Odprta dan in noč so groba vrata...«
Dr. France Prešeren.

Lepo majsko popoldne sva se sprehajala s tovarišem po polju in občudovala lepoto prebujajoče se narave. Razpravljala sva o vseh mogočih rečeh. Sredi pogovora mi stavi tovariš tole vprašanje: »Ali kdaj misliš na smrt, na večnost?«

»Čemu to vprašuješ?« sem ga začuden vprašal.

»Prosim te, odgovori!«

»Čemu bi mislil na smrt?« sem mu odgovoril.

»Ali res še nisi nikoli pomislil o kratkotrajnosti človeškega življenja? Ali se še nisi spomnil, da te božja poslanka lahko obišče vsak čas in na vsakem kraju? Pri športu, zabavi ali v šoli, morda celo na cesti? Res ne?«

»Kaj bi mislil na smrt, saj sem mlad, imam komaj šestnajst let,« sem ga zavrnil, da bi obrnil pogovor drugam. Toda ni odnehal.

»Nisem vedel, da si tudi ti med tistimi, ki mislijo, da je misel na smrt samo za stare ljudi. Motiš se, dragi prijatelj! Smrt ne izbira. Pobira vse: bogate in revne, vešele in žalostne, stare in mlade. Dokazov za to trditev imaš dovolj. In še nekaj! Ali pomisliš tudi na svojo dušo? Če bi se zavedal, da te Gospod lahko vsak hip pokliče, potem vem, da bi bil tudi dušno pripravljen za korak božje poslanke. Ne vem, če se vedno zavedaš, da mora biti tvoja duša čista. Pomisli, kako strašno bi bilo stopiti pred Stvarnika z omadeževano dušo! Zavedaj se, da je sedanje življenje samo priprava na večnost; čim lepše je to življenje, tem bolj vesela bo večnost.

Svetujem ti, dragi tovariš, opusti tisto napačno mnenje, da mlademu človeku ni treba misliti na skorajšnji prihod božje poslanke. Tvoje srce naj pozna je eno misel: pripravljen sem.«

»No, sedaj mi pa povej, ali sem govoril prav ali ne!« Nekaj časa sem molčal, nato pa sem skesano priznal, da je govoril resnico.

Ta pogovor me je tako prevzel, da nisem zapazil, kdaj je zašlo sonce in da so blestele na nebu že prve zvezde. Noč je padala na zemljo, ko sva se vračala domov... Res, dobro delo si storil, prijatelj, Bog ti plačaj!

Mauser Karel

Študent Tone Selan

Zunaj je bil svetel, jasen zimski dan in nebo modro, kot da bi bilo posejano s samimi spominčicami. Od žlebov so visele ledene sveče in se solzile v soncu, ki je poševno sijalo nanje. Če bi udaril glas zvonov v to zimsko lepoto, bi bilo kot o veliki noči.

Študent Tone Selan je s čelom na šipi strmél na cesto. V peči je pel ogenj, da ga je slišal prav do okna. V njem samem pa je žgala bolečina, vrtala kakor kompresor v kamenje, zbadala kakor najtanjša igla, brazdala in trigala s tisoč nevidnimi kremplji.

Studentu Tonetu Selanu so ubili vero. Čudno in strašno, toda res. Tonetu Selanu so ubili vero. Do zadnjega časa jo je skrival v sebi kakor otročje opečeno roko, nato so prišli oni trije iz zadnje klopi, mu jo hinavsko secirali in ko od nje ni ostalo drugega kakor mrtev materin obraz, so mu ponudili cigareto in se zasmejali.

»Zdaj vidiš, da ni vere. Vse to, kar si skrival, si od matere imel. Nje nimaš več, zato lahko misliš samostojno. Naš si in tako smo že štirje v razredu. Verouka se ne uči; dobro boš imel gotovo. Starina ne vrže nikogar. Kadar bo pa

spoved, ti pa že povemo, kako imaš napraviti.«

Kakor da so se stene sesedle, mu je bilo, ko so odšli. Skoraj vso noč ni spal in kadar je zasnul, se mu je prikazala mati, majhna in suha, s kolobarji pod očmi in z drobnimi, otroškimi rokami.

Zjutraj je vse prešlo in ko je šel popoldne z onimi tremi na izprehod, mu je bilo vse jasno in smejal se je njih ostudnim šalam kakor zakrknjen zločinec ječarju. Čez mesec dni je Tone Selan spraval materino sliko v predal in stena nad posteljo je ostala gola kakor zid v celici.

Leto je minilo, kakor vsako, s proslavo in spričevali. Prišle so počitnice, prišlo zadnje leto in Tone Selan, ki so mu ubili vero, je zdaj stal pri oknu in strmél na cesto. V votlih licih so cvetele sumljivo rdeče rože, hrbet mu je bil lahno upognjen in ušesa bela kakor pri mrliču. Motne oči so mu begale po belih strehah, ki so se svetile v soncu.

»Kakor da je pomlad,« se je obrnil od okna in sedel k mizi. Z dolgimi, stisnjenimi prsti je šel med lase, ki so se mu nato znova usuli čez čelo prav nad oči.

»Moj Bog!« ga je zlomila bolečina, da je udaril z glavo ob rob mize. »Zunaj kakor da je pomlad, meni pa so ubili vero. In sedaj — — —«

Zmagal ga je jok. Strto življenje je iskalo novo pot, ki je peljala od materine slike na mizi pa tja do domače cerkvice in pokopališča za njo.

Čez čas je odprl knjigo, ki mu jo je podaril veroučni profesor. Aurelii Augustini: Confessiones. Pri deseti knjigi se mu je odprlo: »Spoznal te bom, spoznavalec moj, spoznal, kot sem bil spoznan. Ti moje duše moč, daj, stopi vanjo ter jo sebi priravnaj, da bo povsem tvoja last, brez madeža in gube. Zakaj ti, Gospod, blagosloviš pravičnega, ali poprej ga opravičiš grešnika.«

In zalistal je naprej v sedemindvajseto poglavje in bralo je njegovo srce: »Z menoj si bil, jaz s teboj ne. Daleč od tebe so me držale stvari, ki bi sploh ne bivale ne, ko bi v tebi ne bil. Klical si in klical, da si mi gluhoto prebil. Bliskal si in žarel, da si mi slepoto pregnal.«

Solze so stekle Tonetu Selanu po votlih licih in kanile na odprto knjigo. Nekje v globini duše je vstajala spet mati s svojimi dobrimi, otroškimi rokami, z očmi, pod katerimi so spali temni kolobarji, in s črno ruto, malo na čelo pomaknjeno.

Ogenj v peči je nehal peti in zimsko sonce je z žarki pritipalo na steno.

»Moj Bog!« je znova zajokalo v Tonetu, ki je z očmi obstal na sončni črti. Zdelo se mu je, da raste v ogromno rožo, od katere kaplja srebro in vsaka kaplja je svetla kakor samo sonce.

Zunaj je bleščalo modro nebo in poldne je zvonilo.

Profesor kislega mleka

Da, da, tudi na praznik sv. Pusta vežejo človeka čudni spomini, zdaj žalostni, zdaj veseli...

Takole se spominim, kako so me navsezgodaj spravljali doma, naj grem gledat na hrib, kako »babo žagajo«. Tega vendar ne vidiš vsak dan, kaj ne? Predstavljajte si: živo babo, tako coprnico! Kri brizga izpod žage — prav na dva kosa jo prerežejo... Domov sem se vrnil z dolgim nosom; tačas so mi ves zajtrk pojedli. Dalje se spominjam, da me je prav na pustni torek povozilo kolo, ko sem planil iz veže. Neko leto so me maškare okepale, da sem bil ves brljav. Potem pa — še danes in morda prav danes me žgečka v nosu in grlu! — tiste velike ponve, polne razgrete masti, po njej pa plavajo krofi in bobi in flancati, ki se nato tako lepo dišeči in pocukrani zasmejijo na mizi, ojoj!

Ampak nekaj prav posebnega pa je bilo tisto leto, ko je bilo v našem mestu šem, kot jih že zdavnaj ne pomnim. Najbolj všeč pa mi je bila ena: zelen frak, rdeče hlače, visok, proti vrhu zožen cilindar, dolg, pobešen nos, velike oči in široka usta, na hrbtu pa napis: »Profesor kislega mleka«. Ta poklic se mi je zdel takrat strašno imeniten. Toda tedaj sem bil še v ljudski šoli. Ko sem prišel v gimnazijo, sem postal že drugačnega mnenja. Mislim pa, da moji sošolci niso vsi mojih misli v tej stvari! Večkrat si zaželim, da bi šel naš razred v maškare, opremljen s takimi napisi: eden bi bil »Doktor žabjih krakov«, drugi »Luftinženir«, tretji bi osnoval stolico za »modrocroslovje in zofologijo«, četrti, krčmarjev sin, bi dobil častni naslov »Doktor bibendi causa«, celo »Direktorja promenade« bi imeli in ta bi bil najbolj komičen. To je namreč tisti domišljavec iz predzadnje klopi z brki filmskega igralca in z modrim klobučkom (ta bi šel lahko brez kake druge garderobe in brez krinke v pustni sprevod)... In tako dalje! Joj, kako klavrna družčina bi bila to in presneto simbolična!

So pa še drugi; ti se gredo do smrti Pepelnico. Ti niso seveda nič boljši od prejšnjih, še težje prebavljivi so in neskončno dolgočasni. Mladost se jim je izognila s pomilovalnim nasmehom... Vtepati pametno misel v glave obojih je pa prav tako nehvaležno delo kot kisló mleko v kozolce metati.

Da, da, moj dragi, prosim te, da se nikar ne uvrstiš v naš pustni sprevod. Bolj pametno boš porabil čas, če greš gledat, kako »babo žagajo«. Morda boš pri tem, ko ti bodo zajtrk pojedli, postal vsaj za eno življenjsko modrost pametnejši...

Emilijan Cevc

Umetnost v dobi pokristjanjevanja Slovencev

Doslej so bila dokazovanja eksistence avtohtone slovanske umetnosti precej brezuspešna. Verjetno je sicer, da je eksistirala, manjka pa spomenikov, ki bi pričali zanjo. Vezani smo pri tem samo na pisane viře, ki so nam jih zapustili misijonarji ali kronisti ali ljudska tradicija. Vemo, da so imeli polabski Slovani na otoku Rujani tempelj svojega božanstva, enako omenjajo poročila pogansko svetišče pri Kijevu, v Volinju itd., toda ta poročila so že iz 12. stol., ko so Slovani že zdavnaj prešli v zgodovinsko fazo svojega razvoja in že bili prepojeni z vplivi sosednjih kultur, in še ta svetišča so bila lesena.

Slovanski kult je bil v tesni zvezi z naravo. Njih bogovi so bili naravni bogovi letnih časov, čred, vremena, gozdov, voda... Njih domovje je bila svobodna narava, brezkončne ravnine, gozdovi ter vode pradomovine. Njih svetišča so bila prav tako sredi narave: na zvišenih holmih, pod svetimi drevesi... Tu se je ljudstvo zbiralo k daritvam; ni čutilo potrebe po zaprtem prostoru kot antični narodi, kajti podob bogov niso imeli.

Toda prva arhitektura, katero najdemo pri Slovanih, pa naj so bili to pozni templji ali človeški domovi, je bila lesena. Njen značaj se je obdržal še dolgo v dobo prvega krščanstva med Slovani, prav tako med Slovenci. V tem jo je podprlo še tako imenovano misijonarsko stavbarstvo, katerega so širili predvsem irski misijonarji, ki so bili lesenega stavbarstva vajeni še iz svoje domovine. Upoštevati moramo namreč rimsko tradicijo. Irska je ležala namreč že onkraj rimskega zidu (limesa)! V Italiji je vedno prevladovala kamnita arhitektura, čimbolj pa se bližamo severu, se prične stroga poraba kamenja pri zidavi krhata, da onkraj rimskega limesa sploh preneha. Važna je torej ugotovitev: na jugu (znotraj) rimskega zidu so dani vsi pogoji za kombinacijo nove sakralne arhitekture z zidano rimsko, severno od njega pa vlada izključno lesena. Toda, razlika je med slovanskim načinom gradnje v lesu in germanskim. Medtem ko so Germani uporabljali tako imenovane »Stambau« — stene stavbe so zgrajene iz štirih močnih, naspik stojičih tramov na oglih (pilotov), med katerimi so na povprečne grede prav tako naspik pribiti tanjši hlodi ■■■■■, je za Slovence značilen »Blockbau«, iz podolžno položenih, v oglih sekajočih se tramov ■■■■ (kot vidimo to še danes pri naših lesenih hišah!).

Te ugotovitve nam bodo koristile pri označbi prvih cerkvenih krščanskih stavb med Slovenci, s katerimi se bomo pečali prihodnjič. (Dalje.)

DEBATNA URA

Svetovni odmev delavske okrožnice Leona XIII.

Svica

V proslavo petdesetletnice Rerum novarum so se zbrali katoliški prebivalci mesta Fribourga, zlasti člani organizacije »Cartel des Corporations«. Skof monsignor Besson se je v govoru spomnil prizora, ko se je 15. maja 1951 ogromna množica romarjev iz vsega sveta zbrala v Rimu, da se zahvali za blagodejni vpliv papeške okrožnice. Ob tej priliki je bilo v dvoru sv. Damaza zbranih 22 kardinalov, 50 škofov in brezštevilna množica ljudstva, ki se je zgrinjala okrog papeža Pija XI., ki je imel svoj spominski govor, katerega je prenašal tudi radio po vsem svetu. Najbolj ganljiv trenutek je bil pač oni, ko je papež videl prihajati k svojemu prestolu predsednika mednarodnega urada za delo, da se ponižno pokloni spominu Leona XIII. za njegov socialni nauk. Poudarjal je ta, da okrožnica ni vzdramila le katoličanov, ampak je vzbudila pozornost med sociologi vsega sveta. Istega dne je glasilo »Osservatore Romano« objavilo članek, v katerem hvali delavnost Mednarodnega urada za delo in ugotavlja, da so prednosti, ki si jih je urad pridobil, vprav zasluga okrožnice. »Z upravičenim ponosom pozdravljamo Rerum novarum in velikega papeža, ki jo je objavil v blagor človeštva... Če bi bilo ljudstvo bolje poučeno, bi drugače znalo ceniti zasluge, ki si jih je pridobilo papeštvo skozi stoletja in si jih pridobiva še danes. Le žal, da ga pri tem ovirajo apostoli zlobe.«

Končno je spregovoril državni svetnik v imenu vlade. Dokazoval je, kako uporabljiva je okrožnica v najrazličnejših problemih javnega delovanja in tudi države. Končal je z mislijo, da more biti državna oblast ponosna na to, da se je na tako svečan način združilo ime mesta Fribourga s proslavo okrožnice Rerum novarum.

Na 55. skupščini delegatov Švicarske Ljudske katoliške zveze, ki se je vršila 18. julija v Sachselnu, so med drugim v glavnem razpravljali o važnosti Leonove okrožnice in o nujni potrebi njene uporabe na življenje poedincev.

To so dejstva, ki kažejo, da so narodi hvaležni sv. očetu za njegovo okrožnico, kajti ko so jo sprejeli in se po njej ravnali, jim je to delo obrodilo bogate sadove. In Cerkev naj bi bila potem nesocialna...?

Mehika

Mehiški episkopat ni našel za proslavo nič boljšega kakor študij in spoznavanje tega »ključa socialnega nauka«. Zato je v skupnem pastirskem pismu vernikom razložil pomen obeh okrožnic.

»Mehiška Cerkev,« pravi pastirsko pismo, »je koristila delavcem z mnogimi ustanovami. Po sklepih kongresov v Pueblu (1905), Moriliju (1904), Quadafajavi (1906) in Oaxu (1909) smo dosegli izboljšanje gospodarskih in нравnih razmer delavcev in kmetov. Cerkev je bila prva, ki je začela organizirati delavce. »Operarios Guadalupanos« in »Union catolica obrera« sta podpirali svoje člane in iskali rešitve socialnim problemom. Leta 1912 je druga štela 14.535 članov. Od 1913 do 1924 so bile organizacije izključno cerkveno delo.« Tudi kasneje se Cerkev kljub preganjanju ni prenehala zanimati za socialno vprašanje.

Pastirsko pismo označi »socialni mir in uravnovešeneje kot sad sodelovanja različnih družabnih razredov, uspeh urejenosti življenjskih virov pokrajine in zmago duha nad materijo«.

Mehiška KA je organizirala prvi socialni teden. Predavanja so bila tale:

1. Socialno vprašanje po nauku Cerkve.
2. Leon XIII. in okrožnica Rerum novarum.
3. Leonovi predniki.
4. Lastnosti Rerum novarum.
5. Kapital in delo.
6. Socialni nauk v luči enciklik Leona XIII., Pija XI. in Pija XII.

Nadalje tri zgodovinska predavanja:

Socialno delo Cerkve v Novi Španiji.

* Socialno delo Cerkve v Mehiki med leti 1810 do 1917.

Socialno delo Cerkve v Mehiki od 1917 do danes.

Shod za socialni nauk Cerkve je dopolnil »socialni teden«. Delo je bilo zamišljeno v dveh smereh: 1. škofijski načrt (od 15. marca do 15. aprila), 2. narodni načrt (mesec maju). Osrednji odbor KA je delo podprl s tem, da je izdal knjigo »Priročnik socialnega nauka Cerkve« (Manuel de Doctrine sociale de l'Eglise).

KA »Junta Central« je prav tako izdala razkošno izvestje v spomin na to obletnico.

Prav tako je proslavilo ta spomin tudi delavsko društvo »Confederation Nacional Catolica del Trabajo«. Glavne zaključke so izdali v tisku, kar naj služi boljši orientaciji, ali pa tudi študiju socialnega problema.

Peru

Vse katoliško časopisje je proslavilo obletnico Leonove okrožnice. »Labor«, glasilo KA v Callao, je prineslo vso snov okrožnice v jasni in poljudni obliki, da si more tudi preprosti bralec zapomniti njen poglobitveni nauk, ki ga navaja pod sledečimi točkami:

1. delo je sredstvo za doseg končnega človekovega namena;
2. delo je pa tudi težava in muka, ki jo je naložil Bog, da si s tem in obenem s kesanjem grešnik očisti dušo;
3. delo je mogočen pripomoček za materialni, duhovni in moralni podvig poedincev, družin in narodov;
4. delo je pa tudi sveta dolžnost, ki jo je Bog naložil ljudem za njihovo ohranitev in izpopolnitev.

Nové knjižige

Josip Stritar: Izbor mladinskih spisov, Cvetje iz domačih in tujih logov, zv. 16. Priredil prof. dr. France Koblar. Družba sv. Mohorja, Ljubljana, 1941. (Cena 10 lir.)

Desetletje okoli l. 1900 je našlo v Stritarjevem literarnem delu svoj poseben izraz. Ko je Stritar, idealistični, svetobolni eset na Dunaju prepustil mentorstvo v slovenski literaturi mlajšim močem okoli Ljubljanskega Zvona, se je nekako zagrejen posvetil le svojim mladim prijateljem, otrokom. To delo je izšlo pri Družbi sv. Mohorja v knjigah: Pod lipo, Jagode, Zimski večeri, Lešniki. S trdno vero, da so otroci po naravi dobri, jim je Stritar v teh spisih v zabavno poučni obliki nasul s polnim prgiščem lepih nasvetov o ljubezni do bližnjega in do narave, do Boga, do matere in doma. Tedaj že ostareli profesor zaživi v idealističnih spominih svoje mladosti, da v kramljanju z otroki postane sam njim enak, preprosti, a duhoviti in neposreden; ni čudno, da je kljub molčeči kritiki ljudstvo te njegove spise sprejelo s prav tako ljubeznijo, s kakršno so bili napisani.

Izbor prof. dr. Koblarja nam v tej knjižici podaja najboljše in najvažnejše iz tega Stritarjevega dela. Od pesmi (med katerimi najdemo s posebno ljubeznijo stare znanke: Oba junaka, Zabja svatba, Mladi junak, Bolni tovariš, itd.), po Ezopu prepesnjenih basni pa do poučnih »Drobnic« in gibčnih ugank. Prozo zastopa: »Griški gospod«, »Janko Bože« (zgodba slovenskega fanta, ki gre na Dunaj za kostonjarja in reši s prihranki dom in živi svojo mater), »Sestra«; vse je podano deloma v povzetkih, nekatera poglavja pa v celoti. Od dramatik je ponatisnjen šibkejši prizorček »Dela dobile«, nakar sledi zanimivi avtobiografski »Spomini«, v katerih se Stritar zlasti toplo spominja prijatelja Levstika.

Knjiga ni važna samo zaradi kratkega pregleda Stritarjevega mladinsko-vzgojnega dela, še večjo vrednost ji daje uvod prof. dr. Koblarja, v katerem na kratko prikaže Stritarjevo življenje, njegovo mladinsko slovstvo, ga osvetli in oceni z idejnega in kvalitetnega zrišča, kakor tudi njegov jezik. Zadaj so dodane izčrpne opombe k posameznim sestavkom in 20 vprašanj in nalog, namenjenih dijakom.

Zavedati se moramo, kako veliko poslanstvo vrši zbirka Cvetja s svojimi načrtno usmerjenimi izdajami del domače in tuje literature. Zamisel, obdelati v tej zbirki vse slovensko slovstvo od narodne pesmi in prvih pisanih spomenikov do danes, je veličastna. Vsaka knjižica bo s svojim uvodom postala nepogrešljiv kamen v zgradbi slovenske literarne zgodovine. Dolžnost vsakega slovenskega inteligenta je, da si zbirko omisli.

g.

Dogodivščina na morju

Jón Svensson (Nonni)

Elis se je usedel in mi začel pripovedovati? »Takole je bilo, Nonni: Ti si stal spredaj v čolnu z drogom v roki. Ker so krepko veslali, smo se hitro vozili. Ko smo se peljali mimo jadrnice, je viselo spredaj drugo pomožno sidro komaj v višini enega moža iznad morske površine. Tega ti v temi nisi mogel videti. Nenadoma si zadel z glavo v sidro in se prevrnil. Namesto da bi padel v čoln, si po nesreči padel postrani v morje. Mi smo zakričali in smo hoteli čoln zaustaviti, kar pa nismo takoj mogli, ker smo ga prehitro gnali. Kmalu nam je jadrnica izginila izpred oči. Iskali smo te in te nismo mogli najti, dokler nas nisi poklical.«

Sedaj sem razumel ves položaj. Povedal sem mu, kako je bilo pod vodo in kako sem ves izčrpan in napol zaduščen prišel iz vode.

Vstopil je mal ladijski dečko in nama obema prinesel večerjo. Pokimal nama je in razgrnil pred menoj bel prtič, Elis u pa je z znamenji pokazal njegov prostor za mizo. Pomagal mi je, da sem se zrvnal in lažje jedel.

Ko sva povečerjala, je mali Irec spet prišel in pospravil. Pripravil je še posteljo Elis u in želel lahko noč.

Zmolila sva z Elisom kratko večerno molitev, nakar je ta kmalu zaspal.

Iz srca sem se Bogu še enkrat zahvalil za rešitev in ga prosil, naj pomiri moje starše.

Vso noč sva trdno spala. Šele zjutraj, ko so se vrata v najino imenitno spalnico odprla, sva se zbudila.

»Good morning, boys!« se je oglasil jasen in vesel glas v najini sobi.

Zlat sončni žarek se je razlil po sobi. Bil je že velik dan. Na krovu je bilo že veliko življenja in premikanja.

Obiskovalec, ki naju je pozdravil, ni bil nihče drugi, kot lord sam.

Pristopil je k meni in mi pokimal. Napol sem se dvignil in mu ponudil roko. Toplo mi je stisnil roko in mi gledal naravnost v oči, kot da bi se hotel prepričati o mojem zdravju. Previdno mi je odvezal obveze na glavi in preiskal moje rane.

Ko se me je z roko dotaknil, me je samo malo zbolelo. Nato me je zopet obvezal, se usedel in mi hotel nekaj sporočiti.

Nisem ga mogel razumeti. Ko je pa večkrat ponovil besede »mother«, »brother« in »sister«, se mi je zdelo, da je prišla moja mati z bratcem Mannijem in s sestro Boggo na ladjo, da me odvedejo.

Vprašal sem še prijatelja Elisa, če je iz lordovega govorjenja kaj razumel.

»Mislim, da je naznanil obisk tvoje matere, brata in sestre.« je odgovoril.

»Tudi jaz tako mislim,« mu odvrnem.

Ganjen sem poljubil lordu roko kot prejšnji večer.

Skušal sem mu pokazati, da ga razumem. Nato je stopil k Elis u, mu stisnil roko in rekel: »Good little boy!«

Kmalu naju je zapustil in odšel na krov.

»Kako ti je danes, Nonni?« me je vprašal Elis.

»Dobro, Elis! Čutim, da sem spet popolnoma zdrav.«

»Toda rana?«

»Ne boli me več.«

»To je dobro, Nonni, ker sicer bi bila tvoja mama preveč žalostna.«

»O, ko bi že brž prišla; gotovo jo zelo skrbi.«

Komaj je to izrekel, sva slišala spet korake na stopnicah. Zdelo se je, da prihaja veliko ljudi.

»Kaj naj to pomeni?« pravi Elis.

Dvignila sva se in napeto poslušala. Koraki so se vedno bolj bližali. Med moškimi so se oglašali tudi dečji glasovi.

»Kaj, če so naši tovariši?« je skočil pokonci Elis.

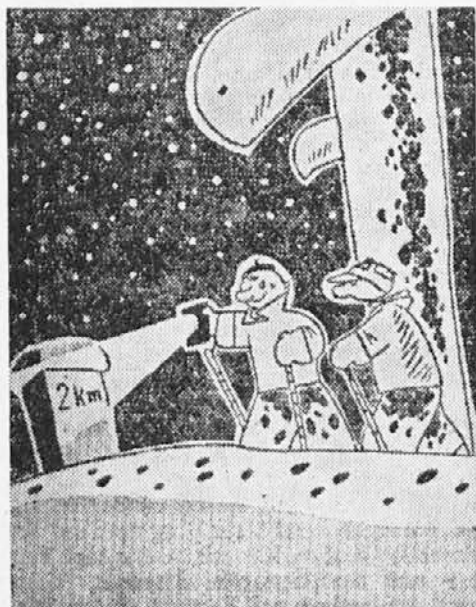
»Mislim, da so.« sem mu odvrnil.

Nisva se varala. Ko so se vrata odprla, je vstopila prva moja mati, za njo lord in nato bratee in sestra.

Za njimi so se vsuli skozi vrata najini tovariši v nesreči, seveda Arni, kakor vedno, prvi.

(Dalje.)

★ ZADNJA STRAN ★

„No, pa mi nisi verjel, da moja žepna svetilka na 2 km sveti!“

Za bistre glave

1. Črkovnica

B ž i l s i ñ
a v v ž a g j o
s

2. Besednica

Svet, etapa, vas, motnja, mladost, narava, kateder, teta, rima, vrh, slive, toplota, njim, molimo.

Vzemi po dve zaporedni črki in dobiš boš lep stavek.

3. Sport

Semič	5	4	3	Prežganje	6	7	8
Globodol	12	3	4	Novo mesto	6	8	6
Ljubljana	1	2	—	Mavčice	15	7	4
Ježica	2	1	2	Jarše	12	1	5
Sp. Šiška	12	3	—	Ljubno	12	3	4
Stalcarji	1	2	—	Železniki	2	5	26
Otovec	1	4	—				

Za dobro in hitro rešitev vseh ugank dobi rešitelj za nagrado knjigo: J. Jurčič, IV. zvezek zbranih spisov.

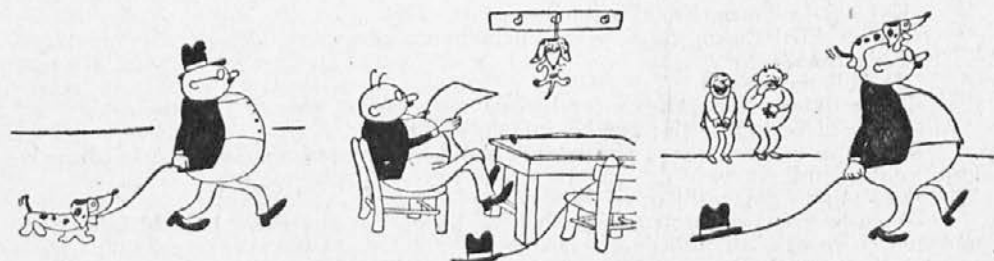
Rešitve ugank

1. Številnica: Samota je kraljestvo velikih duš, tihota pa je njihova molitev.

2. Konjiček: Ako se ne posvetim, ko sem še mlad, ne bom nikdar dosegel popolnosti. Sv. Janez Berhmans.

3. Besednica: Žetev je velika, delavcev je malo.

Izmed mnogih rešitev je bil izžreban Janez Rus, dijak klasične gimnazije v Ljubljani. Knjigo »Na polju slave« dobi na upravi.

Napišite besedilo k slikam!

»Naša Zvezda« izhaja dvakrat v mesecu. Cena za dijake 8 Lir, za druge 12 Lir letno. Izdajatelj in odgovorni urednik dr. Tomaž Klinar. Uprava: Streliška ulica št. 12/II. Uredništvo: Costova 7, Ljubljana. Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič